

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 13 K, za pol leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po noči, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne peti vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafljovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

Gimnazija — razdeljena.

I. državna gimnazija v Ljubljani se torej vendar razdeli.

Tekom zadnjih tednov smo opetovano pojasnjevali, kaka vnebovpijoča krivica bi bila taka razdelitev za Slovence. Pojasnili smo stvar vsestranski, tudi pri dunajski vladi so bili storjeni vsi koraki. A vse zaman. Kadar imajo Nemci kako željo, se jim brezpogojno izpolni, pa bodi ta želja še tako neutemeljena in krivična.

Ne bomo danes pojasnjevali šolskih razmer na Slovenskem v detajlu, saj ve vsakdo, da Slovenci na Koroskem niti ljudskih šol nimajo, vsakdo ve, kako sramotne in neznosne so srednješolske razmere na Sp. Štajerskem, da primorski Slovenci nimajo niti ene same srednje šole, do čim bo pešiča kranjskih Nemcev in nemčurjev imela zdaj kar dve gimnaziji in povrh še edino državno realko na Kranjskem.

Ljubljanska I. državna gimnazija, ustanovljena za Slovence, vedno slovenska posest, kjer tvori nemško dijaštvo — največ sinovi od vseh strani pritepenih tujecev — brezpomembno manjšino, naj se spremeni v nemški zavod in zato se morajo odpahnuti slovenski razredi.

Razdelitve ni povzročila nobena potreba. Za nemško dijaštvo je več kot preveč že sedaj preskrbljeno, a če ti nemški dijaki nečejo študirati na enem zavodu s slovenskimi dijaki, naj gredo v Kočevje ali kam drugam.

I. državna gimnazija se razdeli zgolj in edino iz narodnopolitičnih nagibov, zgolj in edino iz namena, da se v slovenski Ljubljani ustanovi pan-germanska trdnjava, nov steber nemškega mostu do Adrije, novo središče, odkoder se bo pospeševalo narodno ubijanje Slovencev. To in nič drugega ni vzrok razdelitvi in kdor bo ta atentat hotel opravičevati s potrebo, se mu bo po vsi pravici lahko vrglo v obraz, da je nesramen slepar.

Ob sebi je umevno, da se je ta pekleni načrt skuhal pri deželni vladi v Ljubljani. Tu komandirajo Schwarz, Kaltenegger in Haas, vsi trije strupeni nemški nacionalci, ki le preže, kje bi oškodovali in prikrajšali slovenski narod. Kot urad je deželna vlada taka, da bi se v Maroku kaj takega ne trpeli. Razen par tlačanov, ki morajo delati na vse kriplje, se nihče ne zmeni za uradne dolž-

nosti. Nemška gospoda pase lenobo. Po cele mesece leže akti in stranke čakajo in čakajo na rešitve, pa je ne dobe. In kadar se končno od samega dolgočasia kdo loti kakšnega akta, ga reši površno in vihravo in mu je vse eno, če ga reši prav ali ne. Samo na eno mislijo: Kako bi umetno ojačili nemštvo in pritisnili ob zid Slovence. Deželna vlada je zopet postala, kakor v Vesteneckovih, Auerspergovih in Widmannovih časih izvršilni organ ljubljanske kazine. V kazini so sprožili imenovanje Proftovo, in vlada je takoj šla v boj za to kazinsko zahtevo; v kazini so sprožili razdelitev gimnazije in vlada se je zopet zavzela za to zahtevo.

Vlada in Nemci so zmagali vsled klerikalnega izdajstva. Razdelitev gimnazije je sad nemškokerikalne zveze. Zoper voljo obeh slovenskih strank bi se vlada nikdar ne upala razdeliti gimnazije. Nikdar! A ker so klerikaleci privolili v ta atentat, misleč da bodo z oškodovanjem slovenstva koristili škofovim zavodom, zato je vlada dobila pogum dekretirati razdelitev. Razdelitev gimnazije je posledica dogovora in pakta brezdomovinskih klerikalcev z vlado in z Nemci. Seveda bo vlada to izdajstvo klerikalcem dobro plačala, bodisi s strankarskimi koncesijami ali z denarjem.

Ne bomo vpraševali: Kaj store zdaj zavedni narodni Slovenci, a omeniti hočemo, kaj so storili Nemci v takem slučaju.

Pol milijona kompaktno živčih štajerskih Slovencev še danes nima ene slovenske srednje šole. Po Taafeovem odstopu je prišla na krnilo koalicijska vlada, ki je pri svoji ustanovitvi prevzela dolžnost, da ustanovi za slovenske dijake na celjski gimnaziji paralelke. Pomisliti je pri tem, da leži Celje sredi popolnoma slovenskega ozemlja in zahteve štajerskih Slovencev absolutno ni primerjati z zahtevo ljubljanskih Nemcev. A ko je koalicijska vlada ustanovila ponižne slovenske paralelke, so Nemci vzdignili nepopisen vihar. Boj proti vladi se je začel na vsi črti in ministrstvo je moralo odstopiti, nemški vodja Plener je moral izginiti iz političnega življenja in v nemških vrstah je zavladala tisti besni radikalizem, ki je potem za Badenjevih časov povzročil pravo pravcato revolucijo. In zahteva štajerskih Slovencev je bila skromna in opravičena, zahteva ljubljanskih Nemcev pa je nesramnost, ker imajo Nemci že

vse, česar jim je treba, ker imajo že nemške razrede na I. državni gimnaziji in jim ne gre za to, da morejo nemški dijaki študirati v nemškem jeziku, nego da dobe poseben zavod, svojo nemško trdnjavo sredi slovenske Ljubljane, sredi slovenske dežele kranjske.

Deželni zbori.

Gradec, 1. oktobra. Poslanec Brandl je utemeljeval svoj predlog, naj se deželni zakon o naturalnih preskrbovaliških temeljito spremeni. Ugovarjal je posl. Resel, vendar se je predlog izročil odseku, da predela zakon do prihodnjega zasedanja. — Posl. Roškar je utemeljeval predlog za nadaljno regulacijo Pesnice. Predlog se je izročil deželnemu kulturnemu odseku. — Posl. Daniel je utemeljeval predlog, naj se v Eggenbergu pri Gradcu ustanovi meščanska šola za dečke in deklice. Predlog se je izročil naučnemu odseku. Posl. Dehne je poročal v imenu deželnega kulturnega odseka o predlogu poslancev Roškarija, dr. Jankoviča in tovarišev glede varstva in pospeševanja domačih živinoreje. Imenovani poslanci zahtevajo, naj ostanejo zaprte meje proti Srbiji, Rumunski in Rusiji, a dovoljen naj ostane izvoz živine na Nemško. Posl. Resel je izjavil, da se smejo zapirati meje le tedaj, ako je res nevarnost, da se zanese v državo živinska bolezen. Toda zdi se mu, da z živinskimi kugami v inozemstvu vendar ni tako hudo, sicer bi morala inozemska živina že davno vsa izginiti. Vnela se je ostra polemika med agrarci in soc. demokrati, a končno se je predlog izročil pristojnemu odseku. — Potem se je rešilo več peticij. Prošnja Savinskega podružnice slovenskega planinskega društva za podporo, da gradi pota v Savinskih planinah se je vrnila deželnemu odboru v nadaljno poizvedovanje s pooblastilom, da se sme dovoliti enkrat za vselej podpora največ 1000 K. — Načelniki deželnozbornih klubov in vsi poslanci razum obeh soc. demokratov so podpisali predlog, naj se povodom 60letnega cesarjevega jubileja dovoli primeren znesek za dobrodelne namene; nadalje se naj izvoli iz cele zbornice v ta namen odsek 15 članov, ki naj sporazumno z deželnim odborom se v tem zasedanju poroča deželnemu zboru, kako se naj ta znesek porabi.

Koper, 1. oktobra. Posl. dr.

Stanger je interpeliral, zakaj še vedno ni sankcioniran stavbni red za Opatijo, dasi ga je deželni zbor sklenil že leta 1904. Posl. dr. Trinajstič je predlagal, naj se nujno izvrše razna dela v Opatiji, ki so v interesu zdravilišča, kakor razširjenje ceste, dela v pristanišču, zgradba poštnega in sodnega poslopja. Posl. dr. Bolli je predlagal, naj se pri nameništvu v Trstu ustanovi poseben oddelek, kateremu se odkazejo vse zadeve, ki se tičejo Istre. Predstojnik tega oddelka naj bo obenem tudi vladni zastopnik v deželnem zboru. O predlogu se bo razpravljalo in sklepalo v prihodnji seji.

Celovec, 1. oktobra. Poslanec dr. Angerer je utemeljeval predlog za reformo srednjih šol, češ, da sedanje razmerje ne odgovarja več zahtevam duševnega in gospodarskega življenja. Zato se naroča deželni odboru, naj nujno priporoča naučnemu ministrstvu, naj izdela načrte, s katerimi se bodo odpravile neznosne razmere. K dotičnim posvetovanjem pa se naj pokličejo razum zastopnikov šolstva tudi možje raznih praktičnih poklicev, kakor zastopniki industrije, trgovine, rokodelstva, kmetijstva, zdravniki itd. Deželni odboru se naroča, naj poroča v prihodnjem zasedanju o načinu in uspehih svojega tozadevnega dela. Predlog se je izročil združenim odsekom (gospodarski in juridično politični.)

Dunaj, 1. oktobra. Poslanec Spittaler je predlagal, pozvati vlado, naj prepove izvoz otrobov, sena in slame. Dva poslanc sta vložila peticije proti davku na avtomobile.

Praga, 1. oktobra. Pred današnje plenarno sejo je imela sejo komisija za zavarovalne zadeve. Nemci so zahtevali delitev deželne zavarovalnice v nemški in češki oddelek. Ker predsed. princ Schwarzenberg predloga ni dal na glasovanje, so Nemci izstopili ter takoj odšli.

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 1. oktobra. Minister Kossuth je prišel večeraj v klub neodvisne stranke ter je izjavil glede nagodbenih konferenc, ki se pričnejo danes, da je položaj zelo težaven. Posl. Hollo je izjavil, da ni resnična vest, da bi nabiral podpise poslancev za samostojno ogrsko narodno banko. Ustanovitev narodne banke je glavna zahteva neodvisne stranke, zato pa se ta zahteva tudi ne bo nikoli žrtvovala kakim postranskim ozirom.

Preden so prišli danes avstrijski ministri v Budapešto, vršile so se v finančnem in trgovinskem ministrstvu konference o predstojajočih nagodbenih pogajanjih. V političnih krogih so nazorji glede nagodbe optimistični, a v vladnih krogih so drugačnega mnenja. Neki minister je izjavil, da nikakor ni mogoče govoriti o tem, da bi bila nagodba že perfektna. Ovine, ki so se pojavile pri nagodbenih pogajanjih na Dunaju, obstoje še vedno. Glede kvote je Ogrska za malo povišanje, ako se ji dajo vsa nadomestila, ki jih zahteva.

Praga, 1. oktobra. »Narodni listy« poročajo: V večeršnjem ministrskem svetu se ni doseglo soglasje glede novih nagodbenih pogajanj. Finančni minister dr. Korytowski se je odločno izjavil proti kompezacijam, ki jih zahteva ogrsko ministrstvo.

Budimpešta, 1. oktobra. Danes popoldne so se zopet začela nagodbena pogajanja v ministrskem predstojstvu. Posvetovanje je trajalo od polu 4. do 8. ure zvečer. Jutri popoldne se konference nadaljujejo. Pri današnjih predkonferencah se ni posrečilo najmanjše zblizanje v prepor-nih točkah.

Neki avstrijski državnik, ki ima pri nagodbenih pogajanjih vodilno vlogo, se je izrekel o uspehu današnjega dne. Razpravljalo se je o vseh prepor-nih točkah. Ne more se reči, da bi se bil položaj kaj zboljšal, ako hočemo biti pravični, moramo celo priznati, da je nastala še večja napetost. Zadnja beseda pa se še ni govorila. Čaka nas še zelo mnogo dela.

Dunaj, 1. oktobra. Oficijozni »Fremdenblatt« poroča iz Budapešte: »Za sedaj je določeno tridnevno nagodbeno pogajanje. Formalne konference bodo šele jutri in pojutrišnjem. Ako se pokaže nujna potreba, ostanejo avstrijski delegatje še dalje v Budapešti, dokler ne pridejo do pozitivnega ali negativnega izida.

Hrvaška politika.

Budimpešta, 1. oktobra. Hrvaški ban dr. Rakodec za pride prihodnji teden v Budapešto, da sestavi definitivno svoj vladni program sporazumno z ogrsko vlado in vodilnimi osebami ogrske koalicije.

Zagreba, 1. oktobra. Ko ogrska vlada odobri njegov program, razvijal ga bo Rakodec za konferenciji tistih poslancev, o katerih pričakuje, da ga bodo podpirali pri izvrševanju programa. Vse je radovedno, kdo bo

LISTEK.

Mestna višja dekliška šola.

V petek se s primerno slovesnostjo odpravi poslopje, namenjeno izobrazbi slovenskega ženstva, novi hram mestne višje dekliške šole na Bleiweisovi cesti.

To poslopje je spomenik požrtvovalnosti slovenskega mecena Josipa Gorupa viteza Slavinskega, ki je kupil svet nekdanje bolnice na Dunajski cesti podaril en del za mestno višjo dekliško šolo. Iz skupščine za ta svet je mestna občina zgradila novo poslopje za mestno višjo dekliško šolo.

To poslopje je zidano v renesančnem slogu in je situirano na vogalu Bleiweisove ceste in Šubičevih ulic, je odmaknjeno od teh cest deset metrov ter ločeno od njih s predvrtom, ki se razteza tudi na nasprotni strani do zdaj Schmidtove, prej Benediktove vile.

Načrte je napravil profesor arhitekture dr. Makso Fabiani na Dunaju, stavbno nadzorstvo pa je imel mestni inženier Matko Prelovšek.

Že takoj v začetku stavbe se je pri kopanju fundamentov pojavila

velika ovira, namreč talna voda, ki v deževnem vremenu tako visoko narašča, da znaša njena globina 1 m 10 cm od vrha terena. Vsled tega zadržka je bilo treba višino kletnih prostorov znatno zmanjšati ter vse fundamente napraviti iz betona. Tudi je bilo treba postaviti keson centralne kurjave znatno višje, nego je bilo projektirano in namesto kovanih kotlov postaviti takozvane členkove kotle.

Tla kletnih prostorov so betonirana in skrivajo pod seboj celo mrežo drenaže, ki naj bi zmanjševala posebno spomladaj se pojavljajoči močno pritisk talne vode ter jo odvedla umetnim potom v glavni kanal Bleiweisove ceste.

Stavba se deli na dva glavna trakta, pglavni leži na Bleiweisovi cesti, stranski pa v Šubičevih ulicah. V prvem so malone vse šolske sobe, razni kabineti za zbirke učil, pisarne šolskega vpodstva ter konferenčna soba, ki pa leži deloma že v dvoriščnem prizidku tega trakta.

V drugem traktu, v Šubičevih ulicah, so same večje dvorane, tako risalna dvorana, dve večji učni sobi, dvorana za ročna dela ter telovadnica, katere tla so 1 m nižja od ostalega pritličja.

Na zunaj ločita dva trakta v pritličju mal vhod, iz katerega je vstop v vestibul, ki ga na zunaj označuje močen stolp, zidan v fasadni opeki.

Stik na dvoriščni strani pa tvori stopnišče ter na zadnjem koncu istega situirani lokali, ki se jih navadno označuje z 00.

Tla pritličnih prostorov so vzdignjena 1 m 70 cm nad cestni nivo, to pa zaradi tega, da bi se kletni prostori in fundamentni zidovi kolikor mogoče odtegnili škodljivemu vplivu talne vode. Iz tega tehtnega vzroka se je tudi opustilo prvotno v suterenu projektovano, v glavnem traktu proti sosednji Schmidtovi vili ležeče hišnikovo stanovanje in se je istotam v pritličju projektovani dvoriščni del ravnateljvega stanovanja v to adaptiral. Seveda je ravnateljvega stanovanja vsled tega precej tesno. Da se nadalje onemogočijo ob vsakem dežju okoli novega poslopja nastopajoče mlake, se je za nasutje, ki sega kakih 50 cm nad cestni nivo, porabil nalašč za to shranjeni pri fundamentih izkopani material.

Fasada celega poslopja je kolikor mogoče enostavna. Pritličje je v cellem obsegu zidano s fasadno opeko, istotako tudi stolp in lizene, a ostale ploskve so s sirovim ometom oglašene, kar daje celoti stavbi nekako resen značaj, ki ga še povečuje mogočna cestna ograja. Edini zunanji okras tvorita vhod in stolp, ki tudi edina dajeta smer renesančnemu slogu.

V vzhodu pride vdolana spominska plošča, stolp pa dobi uro z 2 m

5 cm v premeru širokim dekorativnim kazališčem.

Vestibul je v spodnjem delu obzidan z belimi ploščami, v zgornjem pa lahko stakudaran in z zlatimi črtami okrašen. Pritlične hodnike loči lesena stena in vrata veternece, v koje oboje so vdeleni brušeni in fasetirani stekleni četverkotni. Hodniki in šolski prostori ter kamenito stopnišče se odlikujejo z izredno svetlobo.

Razen obokanih kletnih prostorov imajo vsi ostali prostori železno-betonske stropove (sistem R. Schnell). V celoti napravi ta nova šolska palača svojemu namenu zelo primeren, resen, a harmoničen in estetsko jako ugoden vtisk.

Stroški cele stavbe bodo znašali okroglo 270.000 kron. Zidarska dela je izvršila tvrdka G. Tönnies, železno-betonska dela je izvršila dunajska specialna firma Janesch & Schnell, centralno kurjavo pa je napravila firma Brückner iz Gradea.

Notranja oprava odgovarja kolikor je bilo le mogoče najmodernejšim zahtevam. Tla vseh prostorov razen telovadnice in hišnikovega stanovanja tvori linolej, ki ga je dobavila in položila prva avstrijska akcijska linolejska družba na Dunaju. Po hodnikih je položen teraco (tvrdka Seravalle & Pintello), telovadnico je opremila češka tvrdka I. Windyš v Pragi.

V šolskih sobah bo imelo vsako drugo okno ventilacijske okovje, tako da bo kar najbolje preskrbljeno za dober zrak. Ventilacijske okovje (patent Reekenzaun) omogoča odpiranje gorenjega okenskega krila okoli horizontalne osi. Solne plaste v oknih je dobavila tvrdka Emil Goldschmied v Pragi. Notranjo opravo so oskrbele tvrdke Naglas, Primožič, Rojina, Škafar in Zorman, tesarska dela je izvršil Fr. Pust, železniko sta dobavila Schneider & Verovšek, kamnoseška dela je izvršil konsorcij Vodnik, Čamerik in Toman, steklarska dela Kollmann, plesarska dela Eberl, kleparska dela Alojzij Lenček, ključarska dela Fran Perko, krovška dela Korn, slikarska dela Terdan, vodovodno instalacijo in stranišča Ecker, mizarska dela Petr in Binder, pečarska dela Vidic & Comp., fizikalno dvorano pa je instalirala dunajska tvrdka Lenoir & Forster.

Gorupovi munificenci se ima Ljubljana zahvaliti, da je dobila novo šolsko palačo in naša želja je, naj bi bila ta palača hram, kjer se bo slovensko ženstvo vzgajalo v narodnem in naprednem duhu, in da se bo iz tega poslopja širila med ženstvom po vsem Slovenskem ona prava omika, ki dela ženstvo dušno zdravo, krepko v volji, energično in vztrajno v delu in narodno zavedno. Š.

povabljen k tem konferencam in kdo bo Rakodczayu obljubil svojo pomoč.

Sprememba poslovnika v ogrskem drž zboru.

Budimpešta, 1. oktobra. »Esti Ujsag« je prinesel iz krogov odločilnih politikov načrt o reviziji poslovnika v ogrskem parlamentu. Hišni red se spremeni le začasno, do uvedanja nove volilne pravice. Novi državni zbor naj potem sam odloči, ali naj ostane hišni red v veljavi ali ne. Pred vsem dobi predsednik pravico, renitentne poslance izključiti in tudi s silo odstraniti iz zbornice. 100 poslancev lahko predlaga vsak čas konec debate, ako bi se preveč zavalčevala. Dosedaj je imel to pravico predsednik. Seje se lahko podaljšajo ter se smejo odrediti paralelne seje. Vse to je naperjeno v prvi vrsti proti hrvaški obstrukciji, ki jo hočejo na ta način streti.

Justična reforma za Macedonijo

Sofija, 1. oktobra. Turška vlada namerava v Stari Srbiji provzročiti albansko agitacijo proti justični reformi. Baje so že prišli odposlanci turške vlade v Staro Srbijo ter začeli s svojim delom. Potentakem je pričakovati, da prirede Albanci prav kmalu hrupne demonstracije proti reformi. V okolici Skoplja je že opaziti vse znake za to.

Carigrad, 1. oktobra. Vrhovni nadzornik v Macedoniji Hilmi paša hoče demisionirati iz zdravstvenih ozirov in zaradi napornih poslov. Toda demisija se nikakor ne sprejme, ker je Hilmi paša na svojem mestu nenadomestljiv. Tega mnenja so tudi velesile, ki čislajo Hilmi pašo kot izredno delavnega in spretnega.

Punt v Maroku.

Pariz, 1. oktobra. V Šehatu se je pojavila zelo močna četa puntarjev. Bati se je, da udarijo puntarji proti Casablanci. Sultan Mulej Hafid posreduje pri vseh nemirnih plemenih, naj se podvržejo francoskim mirovnim pogojem. Pa tudi prvi sultan Abdul Aziz se dobrih Francozom. V Rabatu je sprejel francoskega konzula ter mu izjavil, da je pripravljen izpolniti francoske zahteve.

Amerika in Japonska.

London, 1. oktobra. Ameriški vojni minister Taft je izjavil na nekem banketu, da je le majhen oblaček visel nad 50letnim prijateljstvom med Japonsko in Zedinjenimi državami. Zadeva v San Franciscu se je rešila častno diplomatskim potom. Vojna med Japonsko in Ameriko bi bila hudodelstvo proti civilizaciji, česar nečeno ne Amerikanci ne Evropejci. Obe vladi bode napeli zadnji živec, da preprečijo vojno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. oktobra.

— **Bodimo previdni!** Našim klerikalcem ni nič prav, kar počenja naša stranka. Nekaj let so kričali, da nismo organizirani, in da se zategadelj potapljam. Sedaj zopet kriče, da se organiziramo in da se zategadelj potapljam. Ni jim všeč, da se je v naši stranki zasnova »Zadruga zvezica«, meneč, da imajo samo oni monopol na tem polju. Pogrevajo pri tem staro laž, da je bila naša stranka nasprotna zadrugi. To je vse iz trte izvit, nasprotovale smo samo konsumnim društvom na deželi, katera pa so docela poginila, dasi so imela na svoji strani vse žegne klerikalne stranke. Ta stranka bi danes Bogu hvalo dajala, če bi niti enega konsumnega društva ne bila ustanovila. Sploh je pri svoji »gospodarski« organizaciji imela prav malo božjega blagoslova, in če bi se danes napravil pravičen račun, bi se izkazalo, da je ljudstvo pri klerikalni organizaciji več izgubilo, nego pridobilo. Iz tega pa se ima napredna stranka učiti. Previdnost je prva modrost, katera mora našo stranko voditi pri ti organizaciji. V tem pogledu bi bil vsak šovinizem gotova izguba: po tisočakah, katerih ni, se naša gospodarska organizacija ne sme valjati. Tudi ne sme biti v nji prostora za kakšne sinekure, kakor jih uživajo nekateri pri »Ljudski posojilnici« in drugih klerikalnih zavodih. Le takih sinekur ne v gospodarsko organizacijo narodno-napredne stranke, če ne bo »režija« to organizacijo zadušila, še prej kot bo mogla na nogo stopiti! V tem oziru glejmo, da ne zagazimo na steze klerikalne stranke, katera pač veliko lažje izgubi kaj denarja, nego bi ga mogla danes naša narodno-napredna stranka izgubiti! Prva modrost bode torej previdnost!

— **Klerikalci in zadrugi.** Ustanovitev »Zveze slovenskih zadrug« je med klerikalci vzbudila veliko jezo in še večji strah. Poštene

gospodarske naprave jeze klerikalce vedno, ker se jih po vsi pravici boje. V svoji onemogli jezi bruhaajo klerikalci ogenj in žveplo na to »Zvezo slovenskih zadrug«, kakor bi se bali, da jim že prihodnji teden razdane vso njihovo organizacijo. Pri tem širokoustno zabavljajo, da so bili naprednjaki vedno nasprotniki zadrugištva. Naprednjaki — nasprotniki zadrugištva! To je že preneumno. Skoraj vse večje lepo uspešajoče zadruge so ustanovili naprednjaki. Že v časih, ko se klerikalcem še sanjalo ni o zadrugištvu, so naprednjaki že delali in ustanovili celo vrsto zadrug, ki vse lepo cveto in se razvijajo. Prve posojilnice so ustanovili naprednjaki in danes so to mogočni zavodi, med tem ko imajo klerikalci, izvzemši dr. Šusteršičevo molzno kravo, imenovano »Ljudska posojilnica«, same neznatne na pol bankerotne posojilnice. Prve produktivne zadruge so ustanovili naprednjaki in če je postalo mlekarstvo velevalen gospodarski faktor, je to zopet delo naprednjakov. Pač pa so bili naprednjaki vedno nasprotniki zadrugašev sleparstva, kakršno so uganjali in kakršno še uganjajo klerikalci. Zgolj iz umazanih strankarskih in osebnih namenov so klerikalci ustanovili celo vrsto zadrug tudi tam, kjer ni bilo tla zanje, in ustanovili so konsume, kjer niso mogli uspevati. Nebroj teh klerikalnih zadrug je poginilo, in kmetje so morali plačevati škodo, ki so jim jo provzročili klerikalci. Samo s poštnim poslovanjem se morejo zadruge ohraniti in morejo napredovati. Klerikalci pa so sleparili, falsificirali račune, varali prodajalce in kupovalce in zato je prišel polom. Bankerot je sledil bankrotu, likvidacija je sledila likvidaciji, za premembo pa so šli kmetje v zapor, dočim je zapeljivec-duhovnik odnesel pete in tudi dobiček. Če pogledamo danes po Slovenskem, vidimo, da so največje in najlepše zadruge ustanovili naprednjaki in jih vodijo vestno in srečno in zato je samo bedasto, da piše »Slovenec«: naprednjaki so nasprotniki zadrugištva.

— **Preselitev dr. Šusteršiča.** Razni nemški listi pišejo, da vlada sicer ne misli poklicati v kabinet jugoslovanskega ministra-rojaka, pač pa namerava kakšnega jugoslovanskega parlamentarca imenovati za sekijskega načelnika v ministrstvu notranjih del. Koliko je resnice na tej stvari, ne vemo. Ljudje so pa hitro zapazili, da se je baš v času, ko se je kolportirala ta vest po listih, stalno preselil dr. Šusteršič na Dunaj in sklepajo iz tega, da je selitev dr. Šusteršiča na Dunaj v kakšni zvezi z baje nameravanim imenovanjem jugoslovanskega sekijskega načelnika. No, prav verjetno se nam to pač ne vidi, ali mogoče je že, da bi se dr. Šusteršič rad vsedel na kak mehki stolček, zlasti ker tako silovito nasprotuje želji, da bi dobili južni Slovani svojega ministra. No, če bi kdaj stvar postala aktualna, bo še prilike dovolj, o njej govoriti, in zato registriramo to govorico zgolj in edino le po dolžnosti dnevnih kronistov. Preselitev dr. Šusteršiča na Dunaj si namreč lahko tolmačimo tudi tako, da hoče dr. Šusteršič svoja sina rešiti slovenskega miljeja in jih vzgojiti seveda po nemško za kako boljše karijero in pa da se je gospa dr. Šusteršičeva naveličala res mučne osamelosti, v kateri je živela v Ljubljani, kjer v liberalne kroge ni mogla priti, s pristišči svojega moža pa kot izobražena dama ni hotela občeati.

— **O sporazumu med narodi v Istri.** Istrski deželni zbor je sklenil, kakor je znano, izročiti predloženi mu načrt volilne reforme posebnemu odseku, ki ima obenem nalogo, študirati narodnostne razmere v deželi in in se posvetovati o načinu, kako bi se dalo doseči sporazumjenje med Italijani, Hrvati in Slovenci v Istri v narodnem vprašanju. Ta odsek je imel 27. septembra svojo prvo sejo. Dasi so bile razprave na tej seji proglašene za tajne, vendar so prišle v javnost značilne podrobnosti, ki so v političnem oziru zelo zanimane. Laška večina v deželnem zboru istrskem je vztrajala do zadnjega časa na skrajno šovinističnem stališču napram vsem narodnim zahtevam hrvaškega in slovenskega naroda in njegovih zastopnikov. V svojem šovinizmu je šla celo tako daleč, da je zabranjevala v zbornici neitalijanske govore in interpelacije. V tekočem zasedanju pa je proti pričakovanju to svoje nestrpno stališče spremenila ter celo sama predlagala, naj se iz srede deželnega zbora izvoli odsek, ki bi naj skušal na pravičen temelju urediti zamotano narodno in jezikovno vprašanje v Istri. Tudi v tem odseku člani večine ne zastopajo več svojega intransigentnega stališča, kakor preje, in se kažejo, vsaj kolikor je bilo mogoče opaziti na prvi seji, dokaj dostopne pametnemu in poštnemu izmirjenju med laško večino in slovensko manjšino. Kaj je povzročilo ta nenadni preokret v mišljenju med laškimi poslanci? Ali je

vlada vplivala na nje, ali so bili zanje merodajni drugi oziro? Za sedaj je temu težko priti do dna! Vsekakor pa bo treba slovenskim poslancem biti opreznim, ker nimajo dosedaj še nobenega jamstva, ako je razpoloženje laških poslancev za pošten sporazum odkritosrečno in ako ni samo nastavljena past. Sicer pa se hrvaško-slovenski poslanci, kakor se zdi, dobro zavedajo, da Lahom ni zaupati, zato tudi nastopajo pri razpravah kolikor mogoče oprezno in previdno. V prvi seji imenovanega odseka je poslanec Spinčič tudi naglašal, da Slovani ne verujejo v resno voljo laške večine, da se na pravični podlagi sporazumeta s slovensko manjšino, kazoč na dejstvo, da sta deželni glavni in deželni odbor sestavila načrt o volilni reformi brez vednosti hrvaškega deželnega odbornika dr. Dinika Trinajstića. Takisto so tudi slovenski poslanci, predno se je prešlo na meritorno razpravljanje, izjavili, da so za uvedbo splošne in enake volilne pravice ter za hitevali od namestnika princa Hohenlohe, naj se izjavi, da-li bi vlada predložila volilno reformo, slonečo na splošni volilni pravici, cesarjevi sankciji. Kaj je princ Hohenlohe na to odgovoril, ni natančno znano, ker čuvajo to poslanci kot veliko tajnost. Govori se, da se je Hohenlohe izrazil, da bi bil za svojo osebo za uvedbo splošne in enake volilne pravice, dočim je centralna vlada vsaj za sedaj še na stališču, da splošne in enake volilne pravice ni smeti uvajati v deželne zore.

— **Neizmerna nervoznost** se je polastila zadnje tedne nekih klerikalcev ter njih zaveznikov radi osnove »Zveze slovenskih zadrug« in »Zveze mlekarških zadrug«. Tolažijo se s plitvimi članki v »Slovenec« ter si v svoji naivnosti povsem resno domišljujejo, da jim bo s to papirnato vojno kaj pomagano. Par tednov širijo vest, da se »Zveza mlekarških zadrug« ne snuje, češ, da so propONENTI umaknili pravila. Pripetila se jim je neprijetna nežgoda, da so zvečer v »Slovenec« to laž še širili, dopoldne pa je »Ljubljanka« priselala registracijo »Zveze mlekarških zadrug«. Dotični lažnik menda ne sedi v uredništvu »Slovenca«. »Zveza slovenskih zadrug«, ki se je osnovala v sporazumu s celjsko »Zadrugo zvezica«, bo nadaljno solidno zadrugo delo organizovala in pospešila. Slovenčev reklamno kričanje je pri tem ne bo oviralo.

— **Lep uspeh Narodne delavske organizacije na gospodarskem polju.** Pred petimi dnevi je poslala N. D. O. spomenico na ravnateljstvo južnih železnic, s katero je zahtevala znatne pobojške za tuk. provizorične službenice pri južni železnici. Že v nedeljo je bil poklican neki odbornik N. D. O. k tukajšnjemu prometnemu nadzorstvu, kjer se mu je izjavilo, da je centralno ravnateljstvo ugodilo postulatoma, naznačenih v spomenici. S tem je dosegla N. D. O. tekom petih dni več, nego socialna demokracija v dolgi vrsti let. Svojem klevetnikom pa je dala s tem najlepšo klofuto.

— **Socialisti za slovensko šolo v Trstu.** Uspehi N. D. O. so konsternirali naše socialne demokrate. Vsemožni njezi vodje v Trstu, ki so se pred leti zasmehovali naš boj za šolo, češ, da mi solo le izrabljamo v agitacijske svrhe, so uvideli sad svoje politike. Da sedaj še rečijo, kar se še rešiti da, padali so še k namestnika protestirali proti neposnim razmeram v privatni slovenski šoli pri Sv. Jakobu radi prenapolnjenosti iste. Nam je ta korak socialistov — vemo da jim je bil trnjeva pot — všeč; v agitacijske svrhe pa jim ne služi, ker so prišli malce preveč pozno.

— **Klerikalno hujskanje v Savinski dolini.** Iz Savinske doline se nam piše: Uslužbenici lavantinskega gospoda knezoškofa so sklenili skrbeti za to, da se bodi tudi znanprej dosledno rušil lepi mir, ki je vladal od nekdaj v lepi Savinski dolini. Izbrali so si nemirneži sedaj tudi že lepe Petrovce na svoje novo bojno polje in strupeno seme razpora in prepira, katerega so poskusili sejati v času državnozborske volitve, hočejo sedaj, ko si želi vsak verni kristjan zopet miru in sprave, s čim večjim veseljem razstrositi med našim poštenim ljudstvom. Znani celjski vikar in laški konzular Goršek ustanovi v Petrovčah duhovniško posojilnico. Vodil jo bode cerkveni ključar Anton Koren, njegova desna roka bode najbrže iz različnih afer znani žalski kaplan Jančič, tajništvo pa namerava prevzeti gotoveljski organist Tone Goršek. Dalje bode treba ujeti še nekaj kalinov, ki se morajo vvesti na pripravljene limanice in duhovniška bojna posojilnica bo gotova. Petrovski skrajno nepriljubljeni cerkveni ključar in občinski predstavnik v Petrovčah Anton Koren sili zopet v ospredje in želi najbrže, da se naj javnost zopet z njegovo osebo bavi. Antona Korena je pred letom dni večina občinskega zastopa, ki pripada narodni stranki, iz usmiljenja

še enkrat za župana volila v nadi, da bode mož, ki ga je v teku zadnjih let nemila usoda preganjala, v bodočnosti vsem občanom pravičen in nepristranski župan. Pa varal se je vsakdo, ki je bil tega mnenja. Anton Koren je ostal kar je bil od nekdaj, namreč zagrizen klerikalec in slepo orodje hujskajočih duhovnikov. Pa takrat bi bilo bolje za njega, če bi ostal lepo miren in se skrival v ozadju, kajti v živem spominu imajo še vsi petrovški občani, da je pred nekaj leti tat odnesel iz neke miznice občinske pisarne, v kateri je skrbni župan hranil občinski denar, čez osemsto kron občinskega denarja in Koren kot odgovoren župan se še dandanes brani, vrniti ta denar občinski blagajni. V živem spominu je še vsem, da je bila pred nekaj let cerkvena pušica petrovske romarske cerkve večkrat opopana; denar, katerega so dorovali domači in tuji pobožni obiskovalci petrovske cerkve je — šel po vodi. Anton Koren je pa še dandanes petrovški cerkveni ključar! Oče Koren, ki se je pri vsaki priliki potegoval za izvolitev istih poslancev, ki so krivi, da so južnoštajerski hmeljarji z znano hmeljarsko provenienčno postavo sedaj tako hudo tepeni, čuti letos posebe občutljivo nasledke navedene postave, kajti dočim so drugi hmeljarji letos prodali hmelj od 30 gld. višje, je Koren dobil za svoj hmelj komaj 20 gld. od meterskega stota. Mož ima torej po celi črti nesrečo z denarjem, in kdor ima z denarjem smolo, naj se ž njim raje ne peča. A oče Koren je drugega mnenja. Sedaj hoče še poskusiti s posojilnico, misleč, da bode z njo imel več sreče. S svojo duhovniško posojilnico pa hočejo klerikalci spraviti kmete v odvisnost in v svoje krepilje, da bi jih potem pri bodočih volitvah lažje izkoristili za svoje sebične namene. Tako skrbijo ti ljudje za »nadaljno slavo« nekdanj slavni Petrovci!

— **Od obrtnega nadzorništva.** Obrtni nadzorniški komisar Josip Karaschla v Ljubljani je imenovan za obrtnega nadzornika II. razreda.

— **Šolske vesti.** Absolvirani učiteljski kandidat g. Pavel Ločnik je imenovan za provizoričnega učitelja v Dobrem polju. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Angela Zurec je imenovana za provizorično učiteljico v Prečni.

— **Slovensko gledališče.** Z napetostjo in bojaznijo obenem pričakujemo vsako leto dneva, ko se znova odpro vrata v svetišče slovenske Talije. Ali se uresničijo nade, ki jih stavimo leto za letom v ta naš kulturni zavod, ali se izpolnijo obljube, s katerimi je vsako leto tako radodarno gledališko vodstvo? Z dramo hrvaškega pesnika in pisatelja Milana Begovića se je snoči otvorila vrsta slovenskih predstav. Milan Begović je eden najuglednejših modernih hrvaških pisateljev in njegova dela spadajo med najboljše v sodobni hrvaški literaturi. Slovenecem, ki se zanimajo za hrvaško književnost, je znan predvsem kot pesnik in beletrist, kot dramatik pa se je predstavil Begović slovenskemu občinstvu že pred leti, ko se je na slovenskem odru uprizorila njegova klasična enodejanka »Venus vidiok«. Ta njegov dramski prevenc, odlikujoč se po svoji naravnost klasični izvedbi, mu je zagotovil odlično mesto med prvimi hrvaškimi dramskimi pisci. Prvo njegovo večje dramsko delo je »Gospa Walewska«, ki so jo lani prvič uprizorili z velikim uspehom na hrvaškem narodnem gledališču v Zagrebu. V to svojo dramo je pisatelj položil vse vrline svojega peresa in izrednega talenta. Delu se pozna, da je njega ustvaritelj temeljito študiral klasično dramsko literaturo in hodil marljivo v šolo k velikim mojstrom moderne dramske umetnosti. Zato je njegova drama kakor izklesana in v artističkem oziru dovršena, kakor malo enakih del v sodobni hrv. književ. V »Gospo Walewska« je podal Begović roman žene, pretresujočo dramo ženskega srca, ženske duše. Nositeljica vsega dejanja je Walewska in njej je posvetil pesnik vso ljubezen. Podoba njena je kakor izdolbena iz marmorja in njen značaj, njeno duševno razpoloženje, njeni srčni boji, vse to je očrtano toli jasno, s toliko umetniško fineso, da mora izzvati občudovanje. »Med dvomi, zmotami viseti«, to bol, to duševno razpoloženje, ki je označuje Gregorčič kot največje gorje, je pesnik očrtal na Walewski uprav mojstrski. Junakinji posveča pisatelj največjo pozornost, vso svojo ljubav, semtertja ne v korist celoti, ker so mestoma vsled tega druge delujoče osebe potisnene preveč v ozadje. Begović ne išče nikjer močnih teatralnih efektov, rafiniranih učinkov, ki so preračunjeni v to, da umetno uplijejo na živce, a vkljub temu učinkujejo na gledalce z neodoljivo silo. Trepte in četrto dejanje sta dokaz tega, ko doseže pesnik sijajen efekt, ne da bi se posluževal probatnih teatralnih sredstev in fines. »Gospa Walewska« spominja, kar se tiče sujeta, nekoli-

ko na Maeterlinckovo »Mono Vano« in se odlikuje tudi z vsemi onimi vrlinami, ki dičijo to znamenito delo. Kdor je čital to Maeterlinckovo dramo, ve, kako silno vpliva na čitalčev dušo; kdor pa jo je kasneje videl na odru, se je prepričal, da je uprizorjena navidezno dokaj izgubila na svoji efektivnosti. Tudi pri Begovićevi drami bo nemara tako. Povdarjamo, da se nam samo zdi, da je izgubila na efektivnosti, ker sodimo ponajveč tako samo zbog tega, ker smo se uživali v hrupne teatralne efekte, ki jih takoj pogrešamo, ako jih slučajno ne najdemo v kaki drami. Begović se odlikuje — on je Dalmatince — po krasnem, izredno lapidarnem samoniklem jeziku. Skoda, da se je v prevodu lepota jezika in tista čudovita blagolastnost, ki diči hrvaško govornico, docela izgubila. Drama na našem odru uprizoriti ni bilo lahko; maloder, maloštevilno igralsko osebje in druge potoškoče, to so zavore, ki so krive, da čisto marsikatero znamenito delo ne doseže tistega vspeha na našem odru, kakor bi ga sicer pod drugimi pogoji. Tudi večerajšnja predstava je mnogo trpela na tem, dasi je treba vobče reči, da je sicer vsela povsem častno. Igra je bila dobro naštudirana in glavni igralci so se potrudili, da se vglobijo v svoje vloge. Naslovno vlogo je igrala gospa Borštnikova s čuvstvom in fino diskretnostjo prave umetnice. Z gospo Borštnikovo si je slovensko gledališče pridobilo izbornu moč, ki si jo naša skuša vsekakor ohraniti. G. Haasen, ki je nastopil v težki vlogi Napoleona, je, kolikor se da pri prvem nastopu presoditi, izvrsten igralec in rutiniran interpret karakternih vlog. Igral je fino, brez vsakega pretiravanja. Največjo zaslugo za snočno vspelo predstavo si je pridobil g. Dragutinović — da je bil kot igralec na mestu, se razume samo ob sebi — s skrbno uprizoritvijo in režijo. In to ni bila mala stvar, insceniranje te igre! Ostale sodelujoče osebe so imele zgolj značaj epizodistov ne izvzemši vlog, ki so jih imele gospe Kreisova, Danilova, Dragutinovića ter gg. Danilo, Toplak in Povhe, zato se v oceno njih igre ne spuščamo. — Predstavi je v intendantski loži prisostvoval tudi pisatelj Milan Begović, ki mu je občinstvo priredilo koncert tretjega in četrtega dejanja navdušeno ovacijo.

A n o n y m u s .
— **Gledališko-politična vojna v Trstu.** Že nekaj časa traja v Trstu interesantna gledališko-politična vojna med Italijani. Socijalni demokratje so najeli gledališče »Rossetti« in poklicali v Trst najboljše italijansko gledališko družbo. Kar se tiče osebja in repertoarja se mora priznati, da je ta družba izvrstna. Predstave so naravnost vzorne. A pri vsaki predstavi je opaziti isto scenerijo: galerija je polna, lože in dražji sedeži so prazni. Socijalni demokratje hodijo trumoma k predstavam, meščanstva u nikdar. Posledica tega bo kolosalen deficit, ki morda za desetletja ubije socijalnodemokratsko prosvetno organizacijo. To pa hoče italijansko meščanstvo doseči. Meščani so se postavili na stališče, da morajo socijalni demokratje sami skrbeti za svoje predstave. Socijalni demokratje store tudi kar morejo. Njih požrtvovalnost je velika, ali dejstvo je, da brez meščanstva ne morejo naprej. Pri tem je uvaževati, da tudi meščanstvo priznava umetniške vrline gledališke družbe. Glavnemu igralcu so poslali meščani venec z napisom: »O d s o t n i občudovalci«. Socijalni demokratje so hitro poslali drug venec z napisom: »N a v z o č e ljudstvo«. Dolgo to seveda ne bo trajalo, zakaj socijalni demokratje imajo le premalo ljudi, da bi mogli polniti gledališče, meščanstvo pa neče in neče priti blizu in neče ničesar žrtvovati za socijalnodemokratske četudi umetniške visokostojee predstave.

— **Iz gledališke pisarne.** V petek, dne 4. t. m., se uprizori kot slavnostna predstava v proslavo godu Njegovega veličanstva cesarja Masenetova velika opera »Manon«. Nastopi vse operno osebje.

— **Snočni gledališki predstavi** sta v družbi pisatelja Bogovića prisostvovala tudi hrvaški poslanec dr. Pero Magdić in skladatelj Viktor Parma.

— **»Slovenska Matica«.** Hrvaški državni poslanec dr. Pero Magdić, odvetnik v Varaždinu, je pristopil k »Slovenski Matici« kot ustanovnik.

— **»Zveza mlekarških zadrug«** v Ljubljani je ustanovljena in tudi že vpisana v zadrugi register. Zveza ima sledeče namene: 1) S svetom in z dejanjem potezati se za skupne interese zveznih članic (t. j. mlekarških zadrug) s tem, da a) kolikor mogoče ugodno v denar spravlja vse mlekarške izdelke članic, oziroma pridobiva zanesljivih odjemalcev za nje; b) skrbi, da izdelujejo v »Zvezi« združene mlekarne blago enake, in

(Dalje v prilogi).

sicer najboljše kvalitete; c) preskrbi zveznim zadrugam sposobno mlekarstvo osebje; d) preskrbuje mlekarškim zadrugam vse v mlekarstvo stroko spadajoče potrebščine; e) prireja sestanke, razstave in kurse v svrhu neposrednega strokovnega pouka funkcionarjev in podrejenih organov zveznih zadrug 2.) Podpirati zvezne mlekarške zadruge glede osnove in poslovanja s svetom in z dejanjem v svrhu spopolnitve v sebi združene mlekarške organizacije 3.) Posredovati na zahtevanje javnih oblasti pri podpiranju članic iz javnih sredstev. 4.) Se posluževati sploh vseh zakonitih sredstev, ki bi bila potrebna in koristna uspevanju in razvitju mlekarstva. „Zveza“ ima sledeče načelnstvo: G. Josip Lenarčič, tovarnar na Vrhniki, načelnik; g. Josip Majdič, c. kr. višji okrajni živinodržavnik v Logatcu, načelnik namestnik; g. Karel Počivavnik, posestnik in gostilničar na Škofelji; g. Jože Bricej, posestnik in strojar na Vrhniki; g. Ivan Sicherl, posestnik in spediter v Logatcu.

Slovensko obrtniško društvo v Ljubljani opozarja vse svoje člane in prijatelje društva na važni sestanek, ki bo jutri, v četrtek dne 3. okt. ob 8. zvečer v hotelu „Ilirija“ (kavarniška dvorana na desno na dvorišču). Na razgovoru so teme: „O pomenu trgovske in obrtne zadruge“, o obrtni in osebnih dohodarini, kakor tudi več drugih za obrtnike važnih zadev. Člani društva naj se enakih sestankov, ki jih bode društvo letos večkrat prirejalo, v mnogobrojnem številu udeležujejo, da se med seboj spoznajo in pogovore v zadevah, ki jih bode predsedstvo društva uvaževalo, ter ob priliki na pristojnih mestih zasledovalo.

Učni tečaji. Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ odpravi v letošnji zimski sezoni učna tečaja in sicer za laščino in knjigovodstvo. Pouk v laščini se prične v četrtek, dne 3. t. m. in se bo vršil vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 10. ure zvečer v društvenih prostorih. S poukom knjigovodstva se prične v sredo, dne 9. t. m. Gospode člane vabimo k obili udeležbi.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ nam naznanja, da se oddajo v Gorici prav pripravljeni prostori za trgovca galanterijske stroke. Ker v Gorici še ni trgovine te stroke, opozarjamo zainteresirane na to. Pojasnila daje „Merkur“.

Naznanilo. Vpisovanje vseh vajencev, tako obrtne nadaljevalne šole, kakor obrtne pripravljalske tečaja, se vrši v nedeljo, dne 6. oktobra od 9. do 11. predpolodne, ev. v ponedeljek, dne 7., in v torek, dne 8. okt. od 6. do 8. zvečer v poslojpu tukajšnje višje realke. Vodstvo obrtne nadaljevalne šole.

Komisijonalni ogled in preiskava župne cerkve sv. Jakoba v Ljubljani bo jutri dopoldne ob 9.

Otvoritev knjižnice in čitalnice v Trnovem. V nedeljo popoldne se je slovesno otvorila knjižnica in čitalnica za Krakovo in Trnovo. Otvoritev se je vršila v krasni Steinerjevi dvorani ob mnogobrojni udeležbi. Videli si tu zastopane naše vrle Krakovčane in Trnovčane in kar je jako važno, mnogo domačih brhkih deklet in lepo četo mladih Sokolov. Predsednik „Političnega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo“, g. A. Trstenjak, je otvoril slavnostno sejo in prisrčno pozdravil vse navzoče moške, zlasti mladino, a to v prvi vrsti mlado sokolsko gardo. Trnovski „Sokol“ ima vse življenjske pogoje: impozanten sokolski naraščaj, lepo telovadnico, izvrstne vaditelje-učitelje in, kar je najvažnejše, pravo navdušenje za sokolsko idejo. Predsednik je omenil, da hoče storiti vse, da se trnovski Sokol postavi na zdravo, trdno podlago. — Razložil je nato namen društva. Noben ljubljanski okraj ni tako zapuščen, kakor krakovski in trnovski. Tu je takorekoč konec sveta. Zamudili so naši očeti važno prometno črto, ki bi nas spajala z dolensko stranjo. Ljubljana gravituje k železničnim progam in vse življenje sili tja. Niti z bližnjimi Prulami ni nobene zveze, ker ni mosta čez Ljubljanico. Edina Ljubljana je naravna prometna žila, po kateri prihaja vsaj nekaj življenja k nam. Upanje imamo v bodočnost. Kadar se osuši barje, nastane v naši bližini nova naselbina, nov svet, s katerim se moramo zvezati. In takrat bo treba potegniti prometno črto skozi Trnovo na barski svet. Skrbeti nam je, da se nam sinovi strokovno izobrazijo v šolah. Naše društvo bode skrbelo za splošno omiko. Osnovale je knjižnico in čitalnico, pozimi se bode prirejala poučna predavanja, veselice in slavnosti. Trnovski okraj je sicer zapuščen, ali je lep. Skrbeli bomo, da bodo Ljubljančani radi k nam prihajali, da bo pri nas več prometa. Predsednik je nato izrekel zahvalo

g. Vrhovniku, „Slovenski Matici“ in g. inženirju Pavlu Endlicherju, ki so darovali knjige, potem je izrazil željo, naj bi se Krakovo in Trnovo razvijalo, duševno in gnutno napredovalo, in proglasil, da je s tem knjižnica in čitalnica otvorjena. Društveni knjižničar g. A. Pogačnik je potem naznanil, da ima društvo 308 knjig na razpolago in kdaj da so uradne ure za izposojevanje knjig. — Gosp. Ivan Trček, vodja trnovske sokolske garde, je v navdušenih besedah zatrjeval, da hočejo trnovski Sokoli biti vedno zvesti veliki sokolski ideji, zahvalil se je za dosedanje podporo in je prosil, naj pristajajo vse store, da se čimprej ustanovi „Sokol“, ozir. da se skliče občni zbor. Sokolska organizacija za Trnovo in bližnje okraje, koder je največ sokolskega naraščaja, bode največjega socijalnega pomena za omenjene okraje, in to radi tega, ker se bode pridobilo mnogo mladeničev, ki bi sicer bili izven organizacije. Ta veselica je silno navdušila vse navzoče občinstvo in je imela moralen uspeh, kajti vsakdo se je prepričal, da je društvo potrebno, da izpolnjuje svojo nalogo in da bode mnogo koristilo vsemu okraju.

Umrli je v deželni bolnici po dolgotrajni bolezni g. Jos. Pavšek, uradniške banke „Slavije“ in nekdanji sloveč pevec. Pokopani je bil dolgo let član znamenitega kvarteta „Ilirija“ poleg gg. Dečmana, Lillega in Stancarja in mnogo let čislani in priljubljeni tenorist slovenske opere. — Pel je pri operetnih predstavah že v stari čitalnici, v novem gledališču pa je takorekoč omogočil ustanovitev slovenske opere. Grbičeva, Daneševa, Noli in Pavšek — to so bile pod vodstvom ravnatelja Grbiča prve moči prve redne slovenske opere in častna dolžnost je, da se jih hvaležno spominjamo. Kot operni pevec je Pavšek z velikim uspehom pel tudi tako težke in velike partije, kakor je Turridu v operi „Cavalleria rusticana“, in še danes ni v Ljubljani nihče dosegel njegovega Vaškav, „Prodani nevesti“. V življenju je bil Pavšek skromen in ljubezniv človek, ki se je razvnel le — ob volitvah. Pavšek je bil eden najboljših in najagilnejših agitatorjev, kar jih je imela narodna stranka pri velikanskih bojih z Nemci in klerikalci za ljubljanski obč. svet. Rajniški notar Gogala je bil šef generalnega štaba, Pavšek pa njegova prva pomoč. Vselej težke bolezni se je Pavšek že mnogo let ni več prikazal v javnosti. Zdaj ga je dohitela smrt in ga rešila trpljenja. Blag mu bodi spomin!

Ruski veliki knez Vladimir s soprogo se je peljal danes zjutraj ob 3-18 z brzovlakom z Dunaja skozi Ljubljano v Benetke.

Mleko. Po mestu se raznašajo listki sledeče vsebine: Obvestilo. Blagovolite na znanje vzeti, da se bo v takozvani mestni mlekarini na rotovžu tudi zanjepred prodajalo mleko. Prijave sprejema raznašalec listkov ali pa se oddajo v mestni mlekarini. Cene, ki se določajo po tolašobi mleka — in vse drugo razglasila bo „Zveza mlekarških zadrug“ v Ljubljani.

Ekshumiranje. Pred dobrim mesecem je umrl v Spodnji diški nadspovednik c. kr. državne železnice g. Josip Kopitar. Pokopali so ga pri Sv. Križu. Ker pa je blagi rajniški gojil iskreno željo, da bi počival v rojstnem kraju v Kamniku, se bode posmrtni ostanki rajnega v petek 4. oktobra t. l. ob 8. zjutraj pri Sv. Križu ekshumirali in prepeljali na farno pokopališče v Kamnik.

Nesreče v kemični tovarni v Mostah. V ponedeljek je padla v kemični tovarni v Mostah strojniki Šarbotu kislina v oči, da je moral takoj v bolnišnico in se še ne ve, če bo še kdaj videl. Snoči okrog 6. je pa zopet padla kislina v oko ključavničarju Birku, ki je moral takoj v bolnico. Nekoliko pozneje okoli 8. je zapiral poslovođa Grablet paro, ki je grela v rezervarju kisline, ne koliko mešano z vodo. Ker je bila kislina prav v hipu, ko jo je zapiral, razgrela, je vzkipela, da je ni mogel zapreti in Grablet je kar omahnil, ker je imel že vso roko opečeno, da se mu je precej koža z nje olupila. Spodaj v pritličju je imel isti čas opravilo strojniki Arhar, kateremu je prekipela kislina začela liti na glavo. Tekel je k vodovodu, kjer bi bil najrajši ostal vso noč in se zmičeval, tako ga je peklo. Sreča pri njem je, da mu kisline ni prišla v oči, ki so mu ostale popolnoma zdrave. Iz tovarne se je tako kadilo, da je bližnji železniški čuvaj mislil, da tovarna gori. Priporočamo delavcem v kemični tovarni, da naj bodo pozorni pri svojem delu, kar kako lahko se zgode največje nesreče, kažejo ravno opisani slučaj, ki niso slučaj.

Štrajk v tovarni slaničnikov v Domžalah. Iz Domžal se nam piše: V Ladstätterjevi in Kurthalerjevi tovarni slaničnikov so delavci v ponedeljek začeli stavkati, ker jim niso hoteli zvišati sramotno nizkih plač. Stari Ladstätter in njegov zet

Kurthaler sta se, kakor pripovedu-dolavci, na njih zahteve, da naj se zvišajo plače, samo malo ponorčevala in trdovratno odklonila vsak poboljšek. Kaj zlodja, Kranjec, da ne moreš živeti z eno kronico na dan? Mi, mi seveda, ki jemo meso, še porabimo več, za vas je pa kislja repa dobra. „Jo, jo, so isti!“ Zvečer se je pa Ladstätterju naenkrat vzbudila kosmata vest in v torek zjutraj se je že kadilo zopet iz dimnikov. — Kdo je kriv, da ravna v Domžalah z domačimi delavci prav kakor s sužnji? Krivi so delavci sami, ker so do sedaj s tako ovčjo potrpežljivostjo in slepo pokorščino prenašali sramoteče batine svojih hribovskih gospodarjev; krivi so seveda Tirolci, ki jim je našinec samo za neumno živino, ki prav po modi arabskih afriških roparjev človeškega mesa iz trpljenja in krvavi srag svojih žrtv kujejo zlato; a kriv je predvsem nekdo drug, namreč naša prokleta slovenska lenoba in brezbrzičnost. Ko so se pred dobrimi dvema leti v Domžalah bliskali bajonetni in pili našo kri, tedaj je nastal vrtič po Sloveniji in odjek se je čul celo od srbskega Belega grada sem. Povsod ste lahko čitali imena slovenskih podjetnikov, povsod so jih priporočali, a menite li, da so vsi skupaj zato prodali le en pastirski slaničnik več? Pridite in vprašajte na licu mesta, koliko blaga so naročili n. pr. ljubljanski trgovci pri naših ljudeh? In sedaj po kratkih dveh letih si morajo delavci pomagati s stavko! Tako dolgo si, slovenska javnost, hvalila in obetala in božala, da so mehko pobožani čisto obubožali, da domačini drug za drugim zapuščajo rodno grudo. Kaj se je morda gospoda, ki kupi samo finejšo robo, zbala kakovosti domačih izdelkov? Kakor bi n. pr. beraču dejal: najprej se lepše obleci, potem pa pridi prositi! Najprej mu daj, potem se bo šele čedno opravil; najprej kaj naročite, širokoustniki, da bomo imeli dela in zaslužka, pa se bo še kakovost naših izdelkov dvigila, če ji sicer sploh morete kaj oponašati. Ako bi si opomogli domači podjetniki, bi imeli delavci v njih krepko zaslabo in bi jim ne bilo treba upogibati bolečih hrbtov pred tujimi mogotci. Žal, da smo primorani misliti, da če bi prav nekaterimom neprenehoma v ušesa kričal kakor sodna trobenta: svoji k svojim, bi se vseeno ne zmehčali za to. Je že taka usoda naša.

Izlet krškega „Sokola“. V nedeljo, dne 29. kimavca je priredilo krško telovadno društvo „Sokol“ izlet v Kostanjevico, ki je v vsakem oziru dobro uspel. Dasiravno je Jupiter pluvius grozil z dežjem, ni to strašilo krepkih Sokolov, ampak šli so vedoč, da, četudi jih bode Jupiter neprijazno spremljal, sprejeli jih bodo napredni Kostanjevičani tem prijazneje. In niso se varali. Ze koj v začetku mesta obispale so jih napredne dame s ovetkami. Pri mestu se je pa moral „Sokol“ ustaviti, da so pripelje nekateri gospodične Sokolom ovetke na prsi. Najpristnejši je pa bil sprejem pred hišo g. Bučarja, kjer je pozdravil brate Sokole g. predsednik kostanjeviške narodne čitalnice z izbranimi besedami. V imenu Sokolov zahvalil se mu je brat starosta Humek, poudarjajoč, da le zavedno, napredno prebivalstvo pozdravlja tako pristno Sokole. Zatem so pripelje gđ. učiteljice Sokolom šopke ter jih vedle v čitalnico, kjer se je razvila živahna in neprilijena zabava ter ples. Vrsto napitnice je otvoril brat starosta, ki se je še enkrat zahvalil za gostoljubnost in trud narodne čitalnice. Spominjal se je nadalje v svojem govoru brata staroste brežiškega „Sokola“, ki se je ta večer poslavljaj ob Brežico. Ko so „Na zdar“-klcio potihnilli, zaigrala je godba slovansko himno „Hej Slovani“ in vsi navzoči so jo peli stoji. Nadalje je napil brat starosta „Sokolu“, ki se naj v Kostanjevici ustanovi, da se sklene veriga posavskih Sokolov z novomeškim in ribniškim. Navdušenje je bilo veliko, in le prehitro je minil čas. Znamenje brata načelnika je klicalo k nastopu, treba se je bilo ločiti od vesele družbe. S tem izletom so se za letošne končali pešizleti krškega „Sokola“. Čast in hvala v prvi vrsti vrlim damam in pa čitalnici za trud. Sokolom pa krepke „Na zdar“.

Tatinski cigani. V Zgornji Besnici pri Kranju je ciganska tolpa broječa 15 oseb pokradla več reči posestnikom Ivanu Rozmanu, Valentinu Knificu in Ivanu Paplerju. Kje so cigani zdaj, ne vedo.

V Zireh prirediti v nedeljo, dne 5. t. m. deželni komisar za sadjarstvo in vinarstvo g. Fran Gombač poučno predavanje „O sadjarstvu“. Predavanje se prične ob pol osmih zjutraj v šolskem poslojpu.

V Motiklji je umrl trgovski sotruidnik g. Friderik Skušek ml., star šele 23 let.

Topničarskobrigadno častniško šolo ustanove za leto 1907/08 v Mariboru.

Roparski napad. V Mariboru je brezposelni Jožef Tacar napa-

del v gledališki ulici Antona Šoherja in ga oropal 4 K. Ker je Šoher napadalec sunil z nožem v lice in ga težko poškodoval, moral se je ranjenec podati v bolnišnico, odkoder ga spravijo po ozdravljenju v ječo.

Novaron tat je 22letni trgovski praktikant Jožef Wanda iz Mestnega vrha pri Ptujju. Ker ima vprav zadnji čas več tatvin na vesti, ga je mariborska policija te dni prijala.

Kudoben konj. V Mariboru je ugriznil neki konj 10letnega viničarjevega sina Jožefa Miklašiča tako v lice, da so ga težko ranjenega prepeljali v bolnico.

Ogenj. V Poberžu pri Mariboru je pogorela hiša posestnika Franca Večernika. Skode je 2000 K.

Čudovita rešitev otroka. Med Radgono in Spielfeldom se je pred kratkim na železniški progi igral 2-letni sin posestnika Franca Večernika, ki je prihajal po tiru vlak. Ker se je otrok igral na ovinku, ga strojovodja ni zapazil preje, ko je bil že čisto zraven njega, zato tudi ni mogel ustaviti vlaka pravčasno, ampak je šel čez otroka stroj in prvi voz. Vsi so mislili, da bodo našli nesrečnega vsega razkosanega, ko so ustanovili vlak, kar je deček smeječ se prilezel izpod voza in stekel po bližnji domov. Proti staršem, ki niso pazili na otroka, se je vložila ovadba.

Iz Gradca se nam piše: Na ustanovnem občnem zboru ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Gradcu ni bila gđ. Aleksandra Zabred, ampak gđ. Gerta Gomilšak izvoljena za blagajničarko.

Državni uradniki v Gorici so zborovali in sklenili peticijo, da se glede doklad postavi Gorica v višjo vrsto in to z ozirom na draginjo, ki je velika v tem mestu.

Umrli je v Kobaridu po dolgem bolehanju g. Gabrijel Devetak, posestnik in hotelir, široko znan po Primorskem in Kranjskem.

Straznika so obostrelili. Ko je stražnik Ivan Pol v Trstu patroliral v okolici, so ga kmetje obostrelili, da so ga morali prenesti v bolnico.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic namerava vzdrževanje in precimentovanje tehtnic in uteži na postajah ponudbenim potom za dobo 6 let oddati. Ponudbeni razpis objavljen je v „Osservatore Triestino“ v „Laibacher Zeitung“ in glede dalmatinskih prog v „Avvisatore Dalmato“. Pojasnila daje c. kr. ravnateljstvo drž. žel. v Trstu, oddelek (6) za komercijalno službo, via della Zonta šte. 2. I. nadstropje ob delavnih predpolndem in glede dalmatinskih prog tudi c. kr. obratno vodstvo v Spletu.

Nezgoda. Danes popoldne ob pol 2. je neki uslužbenec električne cestne železnice na Mestnem trgu preskušal žice dovodnice, vozeč se na premakljivi lestvi. Kar nenadoma pa ga je zgrabil električni tok, da je začel bolešno kričati. Hitro so v električni pretikalnici ustavili tok ter rešili napol nezvestnega in po dlaneh silno ožganega monterja, ki je s pomočjo svojega tovariša zlezel z nevarne lestve. Na licu nezgode je bilo mnogoštevilno občinstvo in pa obratni vodja električne cestne železnice inženier Schwingenschuss. Kako se je nezgoda primerila, se še ne ve.

Starega se je delal leta 1883 v Zabrezniku v litjskem okraju rojeni Fran Arh in je hotel, še predno je poskusil vojaški kruh v Ameriko. Potni list je imel strižev, ki je bil rojen leta 1854. Ker fant še ni imel nič mahu pod nosom in je bilo po vsem soditi, da to izkazilo ne more biti njegovo, ga je na južnem kolodvoru nadstraznik Večerin aretoval in je bil oddan deželnemu sodišču.

Sam se je kaznoval. Včeraj popoldne je prišel delavec Mihael Jazbec rodom iz Brežic v gostilno pri „Tavcarjevem dvoru“ na Posavju in tam zahteval žganja, ter se začel z gostilničarjem prepirati. Med preprirom je z desnico udaril po kozarcu s tako močjo, da si je prerezal žile in potem odšel iz gostilne proti Ljubljani. V obližju Buzzolinijeve tovarne je bil že tako izkrvavel, da je obmagal in obležal v jarku, kjer sta ga našla računski narednik g. Milan Klaič in posestnica Marija Drešarjeva. Naložila sta ga na voz in ga prepeljala v deželno bolnišnico.

Na policijskih oglaših je razstavljena slika neke 50 do 60 let stare ženske, katere je dne 22. m. m. v Reki utonila in še niso mogli dognati njene identitete. Navedenka je imela priprosto obleko, na srceji vezani črki I. C., nad njima pa ple-miška krona. Kdor bi jo spoznal, naj izvoli prijaviti policiji.

Nečistilični konec. Ljubljanka J. Slabinova se je bila v mladosti vdala zakotni prostitutki in se je s to preživljala do starosti, v kateri je postala nekoliko slaboumna in se jo morala preživeti z beračenjem. Pred par dnevi pa je zbolela in le-

žala osamljena v neki kleti na Karlovski cesti dva dni in sicer zapuščena od celega sveta in jo je morala občina spraviti v zavod, kjer bode čakala smrti.

Iz Budapešte se je včeraj peljalo skozi Ljubljano v Pulj 150 ogrskih mornarskih novincev.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 100 Macedoncev, 140 Slovencev, 90 Hrvatov in 40 Črnogorcev. V Heb je šlo 100, v Inomost 90 v Beljak 70, v Meran pa 60 Hrvatov.

Izgubljeni in najdene reči. Gđ. Pavlina Slaparjeva je izgubila srebrno žensko uro, vredno 10 K. — Kočijaž Anton Kužnar je izgubil z voza bel dežni plašč, vreden 10 K. — Trgovka g. Ana Miheličeva je našla črno usojato denarnico z manjšo vsoto denarja. — Delavka Apolonija Pinkova je našla črne moške hlače. — G. Osvald Pengam je našel denarnico z manjšo vsoto denarja. — Skladiščni paznik g. Alojzij Taškarije našel zlat žez pokvarjen ščipalnik, katerega dobi izgubljen nazaj pri najditelju. — Vdova g. Marija Vidičeva je izgubila črno denarnico, v kateri je imela čez 40 K denarja. — Korespondent g. Fran Slivar je našel srednjo vsoto denarja in ga oddal pri magistratu.

„Društvena godba ljubljanska“ priredi jutri v četrtek v hotelu „Ilirija“, Kolodvorske ulice, društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vin. Koncert se vrši pri vsakem vremenu.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec kimavec je bil suh in topel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 11.1°, ob dveh popoldne 19.9°, ob devetih zvečer 14.5°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 15.2°, za 0.4° nad normalom; največ 25.7° dne 1., najmanj 3.2° dne 25. zjutraj. — Opazovanja na tlakomeru dajo 739.5 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 3.5 mm nad normalom; najvišje 745.3 dne 20. zjutraj, najnižje 726.9 dne 3. zvečer. — Mokri dni je bilo 9, padlo je pa 91.9 mm dežja; največ 37.0 mm dne 3. — Nevihto smo imeli samo enkrat, mrzlo pa 14krat zjutraj. — Med vetrovi se je najbolj oglašal jugovzhodni. — Tekočega meseca vinotoka pride luna dne 12. ob polnoči v zemljino obližje.

Jugoslovanske vesti. Novo vseučiliško poslopje v Sofiji. Bolgarska vlada je sklenila zgraditi novo vseučiliško poslopje v Sofiji in je v to svrhu razpisala tri nagrade za najboljše načrte. Te dni se je sestala komisija, ki je imela nalogo prisoditi nagrade najboljšim načrtom. V tej komisiji so bili pariški arhitekt Bernier, dunajski arhitekt Helmer, zastopnika vseučilišča Pavlov in Kableškov, arhitekta Samardjev in Momčilov in delegat ministrstva javnih del Kunov. Komisija je prisodila prvo nagrado v znesku 10.000 levov M. Breasonu, arhitektu v Parizu, II. nagrado v znesku 7000 levov arhitektoma Gareinu in Bizotu v Zenevi in III. nagrado v znesku po 5000 levov Le Grandu, arhitektu v Parizu. Novo vseučiliško poslopje bo stalo 3 1/2 milijona levov in se zgradi na trgu Carja-osvoboditelja pred narodnim sobranjem.

Književnost.

— Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah. Po učnih načrtih prireditel profesor Franc Brunet, c. kr. učitelj telovadbe na višji realki. Podrobni učni načrt za petrazrednice in za dekleške osemrazrednice prireditel Jakob Furlan, mestni učitelj v Ljubljani. Druga pomnožena izdaja. V Ljubljani 1907. Tiskala »Učiteljska tiskarnica«. Založil pisatelj. — Ta, za vsakega učitelja prekoristna knjiga s popolnim vadbenim načrtom in slovensko terminologijo je ravnokar izšla. Na novo izvršen je opis vaj na nihalnih obročih, ki so predpisane v učnem načrtu za V. razred osemrazrednic. Ker so vaje na tem orodju jako primerne za dečke in deklice v tej dobi in ker se je izrekla želja po njih, jih je pisatelj opisal, kolikor vobče zadoštuje pouku na ljudskih šolah. G. Jakob Furlan je pa dodal podrobni učni načrt za telovadbo na dekleških osemrazrednicah s slovenskim učnim jezikom. Cena je knjigi zvišana vsled na novo izvršenih opisov in učnega načrta ter stane trdo vezana K 4.— (po pošti 20 v venci) in se dobiva v »Učiteljski tiskarni« in pa v »Narodni knjigarni«.

Slovenci in Slovenke! Ne zabi-te družbe sv. Cirila in Metoda!

Poslano.

Epilog k običnemu zboru akademičnega društva »Sava«.

Moji mladi prijatelji iz »Save« so me torej v soboto večer na slovesen način obhajljali. Ta krvaločna ceremonija završila se je vendar nektrav: nekaj težkih glav v nedeljo zjutraj, to je bilo — vse. Meni je seveda ostala živa glava: dokaz, da mladi moji prijatelji ne znajo posebno dobro sabelj vihteti. Ko bi me bili videli pri čitanju poročila o slovesnem mojem obhajljenju, bili bi pa mladi prijatelji opazili zamoglo na mojih ustnih lahkih nasmev: nasmev pomilovanja, da so se Don Quixotu jednako spustili v boj z veterinimi mlinci.

Qui bene distinguit bene docet, dragi mladi prijatelji. Če ste hoteli oplaziti po meni, treba vam je bilo prej poučiti se, imate-li zato kaj povedati. In ko bi bili kateregakoli udeleznika letošnjega običnega zbora »Prosvete« vprašali, bil bi vam povedal, da »Save« v svojem govoru niti omenjal nisem. Dejal sem le, da mi vzbujal respekt ono slovensko dijaštvo, ki je nadomestilo nesmiselnost križevskih statutov in sabljaštva s pozitivnim delom za narod.

To mojo izjavo, ki ni imela osti proti nobeni dijaški organizaciji, izrablja sedaj »Sava«, češ, da sem njo neutemeljeno napadel. Očividno se čutijo »Savani« zadete. Fiat ergo applicatio!

Meni se za navedeno svojo izjavo ni potreba sramovati. Da križevaški statut pomeni golo pijančevanje in da ne vsebuje nič etičnega, priznavajo implicitno moji mladi prijatelji iz »Save« sami; da je pa pijančevanje kuga, ki nam je umorila že marsikak lepo razvijajočo se talent, je tako znana stvar, da bi bilo odveč dokazovati jo. Ako pa je pijančevanje že sploh obžalovanja vredno, velja to tembolje o pijančevanju med akademično mladino, kajti ono zamori vse ideale in ubije vsakršno energijo. Živečih mumi pa mi Slovenci, ki moramo biti tako trd boj za narodni obstanek, ne potrebujemo. Naj mi mladi prijatelji iz »Save« vrjamejo, da me je vselej v srce zabeležilo, kadar sem slišal ob dijaških sestankih po priževskem statutu komando »ex« in je kdo iz navzočih hripavo povzel »za narod!«

Če je križevaški statut le golo posnemanje neke obžalovanja vredne hrvaške navade, katera pa v tem narodu na srečo začena ginevati, ni sabljanje in menzurovanje nič drugega, ko opičje posnemanje burševskih navad in razvad. V dokaj ostrem boju je slovensko dijaštvo z nemškimi burši. Ali naj kljub temu posnema po njih ono, kar so si najnesmiselnijšega ohranili iz srednjeveških svojih organizacij? Skoro pri vsakem koraku, ki ga storimo, opletajo nas nemške šege in navada po petah; ali naj se res naša akademična mladina ne otrese te najnesmiselnije?

Ako mladi moji prijatelji iz »Save« trde, da sabljaštvo povzdiga osebnostni pogum in ustvarja značaje, vidi se da so res — mladi. Značaje ustvarja le požrtvovalno delo za narod; za osebnostni pogum pa je neobhoden predpogoj trdna volja in duševna energija, in to oboje se najsigurneje pridobi pri tem delu. Kar se osebnega poguma posebej tiče, najdejo se ljudje, ki niso nikdar vihteli sablje, pa vendar daleč prekašajo vsacega sabljaša in ta osebnostni pogum vedo pokazati v raznih položajih življenja.

Kar se dalje menzur tiče, pripominjam, da meni še niso nikdar imponovali razsekani obrazi; nasprotno je mojim očem dopadljivejša naravna njih oblika.

Menzure pa obsojam tudi zato, ker so nekaka odgoja za dvoboje, ki so — naj mi to mladi prijatelji iz »Save« zamerijo ali ne — skrajni od srednjeveškega viteštva, katero se nam dandanes vendar tako smešno zdi, podedovani nesmisel. Če se dva kmečka fanta stepeta zaradi ljubice ali celo iz kacihi manje umevnih razlogov, obsoja se to splošno za surovost, pa naj imata tudi priče, ki izrekajo sodbo »kdo je katerega«. In ali je dvo boj med izobraženci kaj drugega? Le oblika je uglajenejša.

Nič nam zavrgljivost dvo boja ne more bolje dokazati, ko slučaj Puškina in Lermontova. Oba sta v razmerju mladih letih postala njega žrtvi. In kdo je triumfoval ob mrtvih njunih truplih? Dva subjekta, ki za človeštvo nista pomenila prav nič in o katerih bi danes nikdo nič ne vedel, da nista na ta žalostni način prišla v zvezo s svetlimi imenoma velikih pesnikov.

Evo, mladi moji prijatelji iz »Save«! To je moja izpoved in prav hvaležen sem vam, da ste mi dali priliko zanjo. Sedaj se vsaj poznamo in prav nič se ne čudim, da ste mi odpovedali — takemu kakršnemu — prijateljstvu. »Čast za čast!« Klical vam je tovariš. Vi ga sicer niste hoteli ubogati; a jaz mu nečem kratiti veselja. Odlagam torej častno članstvo, katero ste mi podelili — nekako

čudno se to glasi — ko me poznali niste; odlagam ga tem bolj, ker sem mislil, da ste mi ga podelili v priznanje mojega javnega delovanja, sedaj pa vidim, da le v zmoti, ker ste me smatrali za sabljaša. — A ne razumevajte me napačno! Pod sabljaštvom ne razumevam borenja v sokolskem smislu, katero priznavam za važno panogo telovadbe.

K slovesu še nekaj pripomb. Očitati mi, da simpatizujem z narodno-radikalnim dijaštvom. Zares, in ni me sram tega. To dijaštvo vidim pri narodnem delu. Poleg tega simpatizujem tudi z narodno-naprednim dijaštvom, ki se — kar se narodnega dela tiče — postavlja popolnoma na stališče narodno-radikalnega dijaštva, poleg tega pa že sedaj svoje pristaje pripravljati namerava za politično delovanje v smislu narodno-naprednega programa. Vem dobro, da ni daleč ona doba, ko se morate združiti ti dve struji slovenskega dijaštva, kar ste si presorodni, da bi ostali ločeni. Ali bode res posnemanje nemškega burševstva zadrževalo tudi vas — bivše moje prijatelje iz »Save« — da se jima pridružite?

V Ljubljani, 30. sept. 1907.

Ivan Hribar.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 3. oktobra. Začasni voditelj slovenske gimnazije ima postati dr. Svetina, nemške pa Puezko. Dunaj, 3. oktobra. Državni zbor ne bo sklican, kakor se je prvotno mislilo, 10. t. m., marveč šele zadnji teden tega meseca.

Budimpešta, 3. oktobra. Snoči se je semkaj pripeljal avstrijski trgovski minister dr. F. O. t. Danes se se začela nagodbena pogajanja. V madžarskih političnih krogih dvomi, da bi se med obema vladama moglo doseči sporazumljenje.

Budimpešta, 3. oktobra. Socialna demokracija se z vso vnemo pripravljala na demonstracijo v prilog splošni in enaki volilni pravici dne 10. oktobra. Vlada je že ukrenila najboljše varnostne odredbe.

Belgrad, 3. oktobra. Radi umora Novakovičev še vedno vlada velikansko razburjenje v mestu. Vse ogorčenje je v prvi vrsti naperjeno proti ministru notranjih zadev Petroviću, katerega se dolži, da je dal orožnikom izrečno povelje, naj streljajo v sobo, kjer sta se zabarikadirala Novakoviča. Govori se, da je Petrovič že podal demisijsko, in da jo je kralj že tudi sprejel. Položaj Pašičevega kabineta je vsled te afere silno omajen.

Moskva, 3. oktobra. Generalni gubernator Heršelman je imenovan za vojnega ministra mesto generala Rüdigerja.

Ker je telefonska zveza pretrgana, so izostale najnoveše vesti.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca septembra 1907 je vložilo v Mestno hranilnico ljubljansko 998 strank 499.442 K 78 v, 864 strank pa dvignilo 596.821 K 65 v. V III. četrtletju 1907 se je dovolilo 79 prosilcem hipotečnik in občinskih posojil na zemljišča v skupnem znesku 635.250 K, dočim so se 3 prošnje skupaj za 16.500 K odklonile zaradi nezadostnega pokritja.

— **Obrotno pomožno društvo r. z. z. o. z. v Ljubljani** je imelo meseca septembra I. 1907 K 167.999 20 denarnega prometa in sicer je bilo dohodkov K 87.844-71, stroškov pa K 265.652 23. Končno stanje posojil znaša K 353 737-24, hranilnih vlog pa K 265.652 23.

— **Mestna hranilnica v Kamniku** V mesecu septembru 1907 je 159 strank vložilo 51.458 K 33 v, 105 strank dvignilo 34.648 K 78 v, 7 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 8240 K, stanje hranilnih vlog 1.592.197 K 59 v, stanje hipotečnih posojil 1.264.953 K 52 v, denarni promet 142.273 K 09 v.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu septembru 1907 je 367 strank vložilo 143.380 K 71 v, 229 strank dvignilo 102.263 K 76 v, 11 strankam se je izplačalo posojil 28.800 K, stanje hranilnih vlog 4.480.208 K 30 v, stanje posojil 2.555.301 K 39 v, denarni promet 447.891 K 89 v.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu septembru 1907 je 301 stranka vložila 67.595 K 95 v, 276 strank vzdignilo 47.673 K 97 v, 18 strankam se je izplačalo posojil 10.085 K — v, denarni promet 310.073 K 89 v.

— **Mestna hranilnica v Idriji.** V mesecu septembru je 48 strank vložilo 11.104 K 73 v, 11 strank pa dvignilo 15.931 K 81 v. Denarni promet 45.924 K 04 v.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu septembru 1907 je 209 strank vložilo 98.669 K 01 v, 223 strank vzdignilo 145.251 K 43 v, 16 strankam se je izplačalo hipotečnih

posojil 33.750 K — v, 258 menic se je eskomptovalo za 48.502 K, stanje vlog 3.024.027 K 23 v, denarni promet 566.071 K 83 v. Vseh strank je bilo 1101.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega, **Mollvege Seidlitz-praška**, ki se dobi za nisko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deseli je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom. 1 16-14

Pomankanje slasti, motenja v prebavljanju se najbolj lahko odpravi z rednim pitjem rogaškega „tempelskega vreloca“. Za starejše in kronično stanje te vrste naj se pa raje rabi „Styria vrelec“ (močnejši). Dobiva se pri firmah **M. Kastner in Peter Lassnik** v Ljubljani.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana Tanno-chinin tinktura na lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodoma 1 krona. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 10 89

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** Gosp. Z. Haring v Črnomlju, K 212 za tam-buraško podoknico, darovali gijneni poslušalci. Cenj. tvrdka Auerjevi dediči, K 10 — mesto venca na krsto g. Marjane Činkole. — Vesela družba v Ljubljani za predstavo „Paganini z Metlo“, 6 K. — Skupaj K 1812. — Srčna hvala!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 308. Srednji uradni tlak 788-0 mm					
septembra	Gas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
1	9. z. v.	733 6	14 5	brezvetrno	oblačno
2	7. z. v.	733 4	11 8	sl. svzh.	megla
3	3. pop.	733 6	18 4	slabj. zahod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura: 15-1° nor

sale 12 8. — Padavina v mm 12 3

Potrtega srca naznanjamo pre-tužno vest, da je Bog vsemogočni sklenil našega iskreno ljubljeneega, edinega sina, brata, bratranca, nečaka, oziroma svaka, gospoda

Friderika Skuška ml.

trgovskega sotrudnika

danes ob poldevetih zvečer previdnega s sv. zakramenti za umirajočce, po dolgotrajni mučni bolezni, v mladostni dobi 23 let, poklicati k sebi.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika se bodo dne 2. oktobra ob štirih popoldne iz hiše žalosti prepevali na pokopališče k Sv. Roku v Metliki k večnemu počitku. 3343

Metlika, 30. septembra 1907.

Žalnoči ostali.

Metlika, 30. septembra 1907.

Potrti od najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš predragi, nepozabni soprog in oče, gospod

Gabrijel Devetak,

danes ob 1. uri popoldne, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočce, v dobi 50 let, izdihnil svojo blago dušo.

Truplo preljubljenega pokojnika se prenese k zadnjemu počitku v sredo, dne 2. oktobra ob osmi uri zjutraj. 3364

V Kobaridu, dne 30. septembra 1907.

Josip, sin. **Marija Devetak,** soproga. **Ida, Zorka,** hčeri.

Marija Pavšek daje v svojem imenu in v imenu svojega nedoraslega sina **Jožka** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen iskrenoljubljeni, dobri in nepozabni soprog, oziroma oče, brat, stric in svak, gospod

Josip Pavšek

uradnik banke „Slavije“

po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajočce, v 47. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, dne 3. t. m. ob 4. popoldne iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu 338- V Ljubljani, 2. septembra 1907.

Več let obstoječa in dobro doča

brivnica

v slovenskem trgu s sedežem c. kr. uradov in brez konkurence se zaradi bolehnosti takoj prod. — Cena znaša 700 K. 3312 2 Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Dobro izurjenega

krojaškega pomočnika

sprejme takoj v stalno delo

Josip Kertel v Ajdovščini. 3353-1

Službe

kurjača ali strojevodje

išče izprašan strojevodja z dobrimi izpričevili. 3346-1

Fran Kokalj v Bistri, p. Borovnica.

Tik nove gimnazije in Mahrove šole

se odda solčna

soba s hrano

dvema dijakoma.

Na razpolago klavir in kopalnica.

Naslov v upravništvu „Slovenskega Naroda“. 3326 2

Kron 50 do 100

dam vsakemu, ki mi pripomore h kaki službi za pisarno ali kaj enakega, najraje na deželo. 3355-1

Pisma se prosijo pod šifro „Takoj“, na upravništvo „Slov. Naroda“.

Knjigovodkinja,

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, izvežbana na pisalnem stroju in ki je službovala več časa pri večji tvrdki,

želi premeniti službo.

Sprejme se tudi le popoldansko poslovanje. 3351-1

Ponudbe pod „Knjigovodkinja“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Globin

je

najboljše in najfinejše čistilo za čevlje

Ohranjanje usnje mehko in trpežno. 799 II 19 6

Ustrezna cena prekrasna sen temno črna blešč.

Sodi.

Več vrst sodov prodaja **I. Buggenig, sodarski mojster** v Ljubljani, Cesta na Rudolfovo železn. 5.

Mlad

trgovski sotrudnik

večš špeerijske in železninarske stroke, obeh deželnih jezikov zmožen, želi do 15. oktobra spremeniti službo. Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3256-3

Na prodaj je

več lepih hrastov.

Več se izve pri **g. dr. Maksimiljanu pl. Wurzbachu na Bregu št. 10 v Ljubljani.** 3349-1

Več spretnih stavbnih ključarjev in mizarjev

sprejme v stalno delo

tyrdka G. Tönnies 3254 3

stavbno podjetje v Ljubljani.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Ustanova za uboge.

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. septembra 1907.

Št. 36083. 3249-3

Pri mestnem magistratu je izpraznjeno eno mesto grof Lambergovne ustanove za uboge v znesku 28 v. na dan.

Pravico do te ustanove imajo ubogi, ki so v Ljubljano pristojni in so lepega vedenja.

Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati do 15. oktobra letos pri tem uradu.

Gospodična

se sprejme na hrano in stanovanje.
Barvarska steza 5., pritličje. 2218 8

Vinski sodi

12 do 60 hektov
iz hrastovega lesa, v prav dobrem
stanju so po nizki ceni na prodaj
pri M. Rosner & drug v Ljubljani.
32 8-6

Dvoje lepih stanovanj

obstoječih vsako iz 3 sob itd. in z
delom vrta
se odda s 1. novembrom.
Pojasnili na Resljevi cesti 30,
v pritličju. 3352-1

Kupiti

se želi majhno
posestvo z gostilno
ali samo
hiša z gostilno
v Ljubljani ali se kaj enakega tudi v
najem vzame kje v bližini Ljubljane.
Ponudbe na g. Franc Brinovec,
Stara gora p. Mirno, Dolenjsko ali
Zaloga meneskega piva v Ljub-
ljani. 3222-4

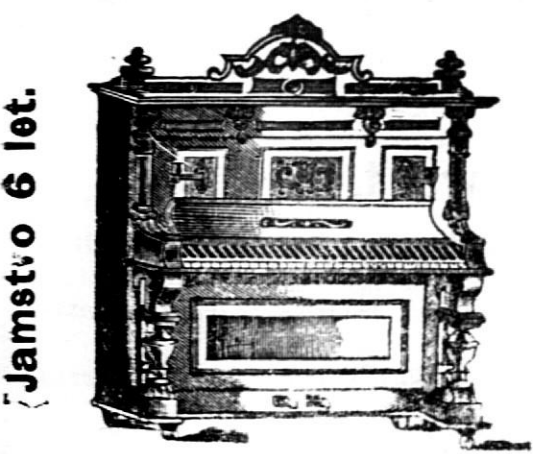
Izbrane morske ribe

se dobivajo
vsak petek in postni dan
pri 3271-2

Jv. Buzzolini

tvornica za salame in deli-
- - katesna trgovina - - -
v Ljubljani
Stritarjeve ulice.
Naročila se radovoljno sprejemajo.

Odlikovana
Prva kr. tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšerjeve ulice 5 Blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

Ekspert v vse države.
Jamstvo 6 let.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa
podnebja solidno narejene **pianine**,
klavirje in harmonije tudi samo-
igralne
za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje. 1706 23
Največja tvornica na jugu Avstrije.

Steckenpferd Bay-Rum

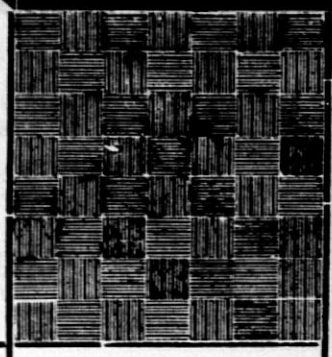
Bergmanna & Komp.,
Draždane in Dečini n. L.
se obnaša neprimerno dobro proti
tvoritvi luskin in izpadanju las,
pospešuje rast las in je za vdrg-
nenje proti revmatičnim boleznim
izredne veljave.
Dobiva se v steklenicah po 2 K
in po 4 K po vseh lekarnah,
drogerijah, parfumerijah in briv-
nicah. II 2103 8

Poslovilo.

Povodom prevzetja restavracije

„Heinrichshof“ v Gradcu

kamor se preselim v četrtek, 3. oktobra t. l., se tem potom od vseh
svojih cenjenih gostov, prijateljev in znancev iskreno poslovim ter jim izrekam
za vse laskavo zaupanje, ki so mi je izkazovali v restavraciji „pri
Lloydu“ najiskrenejšo zahvalo.
Obenem se jim priporočam v slučaju muditve v Gradcu za prijazen obisk.
V Ljubljani, dne 2. oktobra 1907.
Z odličnim spoštovanjem
Karel Jausen, restavrator „Heinrichshof“ v Gradcu.

Vsem častitim gostom, prijateljem in znancem ter slavnemu občinstvu sploh vljudno
naznanjam, da prevzamem

restavracijo „pri Lloyd“

zopet na lasten račun, ter jo bodem vodil popolnoma z tisto vestnostjo, ki je v tej
restavraciji običajna.
Priporočam se torej in prosim, da se zaupanje v mojo restavracijo ohrani i nadalje.
V Ljubljani, dne 1. oktobra 1907.
3342
Z odličnim spoštovanjem
Karel Počivavnik.

Naznanilo.

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in
močne, od 620 do 650 litrov, prodaja
po nizki ceni 2338-12

Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Ob novi bobinski železnici se zaradi
preselitve **takoj odda v najem dobro**
idoča

gostilna.

Velika prostorna hiša, velik hlev, ace-
tilenska razsvetljava, krasen in velik
vrt z žlahtnim rodovitnim sadjem in trto.

Več pove g. **Martin Gerblc** v
Ročanju pri Kanalu, ali pa g. L.
Gerblc, poštni uradnik v Ljubljani.
kolodvor. 3277-2

Graščina Luknja

(Luegg.)
z zgodovinskimi graščinskimi razvali-
nami, pristavo, mlinom, žago, okoli
100 orali gozda, okoli 100 orali njiv
in travnikov, v prekrasni leži, se iz
proste roke prodaja eventualno tudi
deljeno. Vprašanja na **graščinsko**
upraviteljstvo Zalag (Breitenau)
pri Novem mestu. 3081-6

Hiša

v Litiji št. 47,
z gostilno in mesarijo
dalje z gospodarskim
poslopjem in poljem
se takoj prodaja
ali pa odda v najem.
Več pove lastnica **Alojzija Batis.**

V najem se odda
v Kandiji pri Novem mestu
radi družinskih razmer

dobro idoča gostilna

z lepim senčnatim vrtom,
kegliščem, hlevom, mes-
nico, in ledenico pod jako
ugodnimi pogoji.

Natančneje se izve pri lastnici
Alojziji Pintar v Kandiji. 3287-2

Lepo posestvo

z novo hišo, v kateri se nahaja
vpeljana trgovina mešanega
blaga, pivo in vinotoč, peka-
rija itd. se zaradi družinskih raz-
mer takoj iz proste roke prodaja.
V dotičnem kraju se nahaja velik
premogokop, ki bo v kratkem
rabil čez 4000 ljudi ob enem se
ravno sedaj gradi velika želez.
postaja in več tovarnen. — Pojasnila
daje **IVAN LEVIČER**, Karmel
p. Trzin, Dolenjsko. 3310 2

Zagrebska žgálnica silovoke,
tropinovca, žganja in veletrgo-
vina z vinom

sprejme za takojšnji nastop spretnega potovalca

samo prvo moč za Kranjsko, Šta-
jersko, Koroško, ki pozna odjemalce
in je zmožen obeh deželnih jezikov.
Ponudbe z referencami in navedbo
zmožnosti na upraviteljstvo „Slovenskega
Naroda“ pod „št. 3319.“ 3319-2

Anton Šarc

v Ljubljani Sv. Petra cesta 8.
izdelovanje perila in oprem za neveste.

Inventurna prodaja dokler bo kaj zaloge po silno znižanih cenah.

Izbrani vzorci švicarskih vezenin, damskega perila,
moških srajc, posamezni namizni prtji, serviete, brisače in
drugi predmeti.

Prevzemam vseh vrst perilo za izdelovanje ob cenem
zaračunanju.

Svetlolikalnica

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 8.

Svetli blesk ovratnikov in manšet daje perilu lepoto in tri-
kratno trajnost nasproti navadnemu svetlemu likanju.

Zavod sem uredil tako, da se perilo, obleka, bluze, zastorji
snažijo z največjo skrbnostjo in varovanjem, za kar prevzemam
vse jamstvo.

Obilega obiska prosi z odličnim spoštovanjem
Anton Šarc.
3058-12

nov prostoren lokal,

z velikimi skladišči, šupo in dvoriščem,
pripraven za vsako trgovino ali kako drugo
primerno podjetje.

Naslov pove upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“. 2995 10

Štev. 204/pr.

3251-3

Razpis.

Na kirurški oddelku deželne bolnice v Ljubljani je izpraznjena

služba asistenta

s katero je zvezana letna plača 1600 kron, 20% draginjska doklada od temeljne
plače ter pravica do 4. petletnice po 200 kron.

Asistent ne sme biti oženjen ter mora na vsak način stanovati v bolnici,

kjer bo imel eno sobo s prosto kurjavo in svečavo.

Prosilci za to službo, ki se za zdaj odda le provizorično, morajo biti

doktorji vsega zdravilstva ter imajo dokazati, da so v kirurgiji izveščani.

S krstnim listom, z diplomom o doktoratu, z izpovedmi o dozdanjem

zdravniškem poslovanju in specialni strokovni usposobljenosti ter z dokazili o

znanju slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju opremljene prošnje

je predložiti do

20. septembra t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 20. septembra 1907.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

12-113

Podružnica v SPLJETU.

Stritarjeve ulice št. 2.

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavica K 2.000.000.

Rezervni fond K 200.000.

priporoča promese na Tiske srečke za žrebanje 1. oktobra

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje

po K 7.—. Glavni dobitnik K 180.000.

od dne vloge do dne dviga po 4 1/2%.

Rentni davek plača banka sama.

Rentni davek plača banka sama.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

priporoča svoje

Specialiteta:

izborna pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon št. 187.

1454-44

Podjizetje na dom sprejema restavrator gosp. L. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (št. telefona 32.)

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU
EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpijliva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Kinematograf „Edison“

Dunajska cesta

nasproti kavarne „Evropa“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvili iz lepakov.

9948

Karbolinej Avenarius

Mavec (Gyps)

Use olja in mazila za stroje
kakovosti priznane najboljši
olje proti prahu

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kileja. 2131 29

2 gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje
v Gradšču št. 7, L. levo. 3302-5

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
3002-8

Najboljše
kozmetično
za zobe

Seydlin

Izdoluje:
O. Seydlin
Štritarjeva ulica 7.

Podpisani se usojam javiti veleecenenemu občinstvu v Ljubljani in
na deželi, da sem si nabavil

nov voz za prevažanje pohištva.

ter se priporočam za selitve ter vse druge vožnje po najnižji ceni.
Dalje se priporočam za prodajo

premoga in drva.

Z velespoštovanjem

Martin Lampert

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 31.

2450-11

Ces. kr. avstrilske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, Kočevja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Praga, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v vsrednje-evropskem času.)

C. kr. ravateljstvo državnih železnic v Trstu.

Razpis.

Ravnateljstvo srbskih državnih železnic potrebuje za službo obdržavanja proge:

- 1.) pet višjih nadzornikov, ki imajo dolgoletno prakso pri obdržavanju proge;
- 2.) enega izkušenega nadzornika predora (tunela.)

Prosilci naj se najdalje

do 1. (14.) novembra t. l.

obračajo s svojimi poudarki na podpisano ravnateljstvo in naj navedejo: starost, šolsko izobrazbo, dosedanje prakso in pogoje pod katerimi bi sprejeli službo.

Ob nastopu službe morajo prosilci predložiti izvirna izpričevala o dovršenih šolah in dosedanjem poslovanju. Prednost imajo oni, ki govore srbsko hrvaški, slovaški ali katerikoli drugi slovanski jezik.

V Belgradu, 25. septembra 1907.

3290-2

Ravnateljstvo srbskih državnih železnic.

Poslano!

Slav. občinstvu, staršem, šolski mladini ter uradom dajem na znanje, da sem primoran zaradi pomanjkanja prostora in svetlobe svojo trgovino na **Mestnem trgu št. 11** moderno prezidati in ker moram svoje sedanje prostore v najkrajšem času izprazniti, **dovoljujem** od danes naprej vsakemu kupcu, ki si hoče **prav ceno** blago nabaviti in sicer na vse papirnate izdelke, pisalne in risalne potrebščine ter vsake vrste galanterijsko in norimberško blago sploh vse, kar je sedaj v zalogi,

10 do 15%
popusta od računa
izvzemši šolske knjige in zvezke.

P. n. trgovce na deželi opozarjam na ugodno priliko. Upam, ker je to redka prilika, da me bode sl. občinstvo mnogo posečalo v svojo lastno korist in se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

2f89-15

FR. IGLIČ

trgovina s papirjem in galanterijo.
Na drobno in na debelo.

Popravila in preoblike točno in cenovno.

JOSIP VIDMAR

Najcenejše
solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
Ljubljana
Pred školje 19, Stari trg 4,
Prešernove ulice 4. 40

Pred
nakupom
si oglejte velikansko 40

**sukneno
zalogo**

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske
ulice št. 5.
Ostanki
pod ceno!

FELIX TOMAN
stavbni in umetni kamnoseški mojster
Ljubljana, Resljeva cesta št. 30
nasproti skladišč južne železnice
priporoča svojo 3165-3

**največjo zalogo vsakovrstnih
nagrobnih
spomenikov**
piramid in obeliskov
iz črnega švedskega granita, sijenita in
labradorja. Nagrobni križi iz beloga
karskega, karskega in karskega
0 0 0 0 0 marmora. 0 0 0 0 0

**Naprava in prestavljanje
kompletnih rakov in monumentov
na nove pokopališče.**

Solidni proizvod z najcenejšimi pogoji. Načrti in proračuni brezplačno.